

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích rozhodl v hlavním líčení konaném dne 7. června 2023 v senátě složeném z předsedkyně senátu Mgr. Anny Sobotkové a přísedících Ing. Josefa Bednáře a Jaromíra Klubrta,

takto:

Obžalovaný

██████████, narozený ██████████ v ██████████, trvale bytem na ██████████, okres ██████████, t. č. ve výkonu vazby ve Vazební věznici v ██████████,

je vinen, že

dne ██████████ 2022 v době od 17.25 do 17.35 hodin v lese mezi obcemi ██████████ a ██████████, nedaleko tamní cyklostezky, Pardubický kraj, v úmyslu vykonat s ní soulož, zezadu přistoupil k poškozené ██████████, narozené ██████████, srazil ji na zem, kde ji osahával na prsou a na břiše, a následně ji předloktím pravé ruky po dobu několika vteřin intenzivně škrtil, přičemž od svého jednání upustil až poté, co se poškozená začala bránit kousáním, škrabáním a následně též údery rukama a nohama a křikem, přičemž při odchodu z místa činu poškozenou opakovaně kopl do hlavy, přičemž v důsledku jednání obžalovaného se u poškozené záhy po napadení začala rozvíjet posttraumatická stresová porucha mající charakter závažného poškození jejího psychického zdraví, trvající v závažné formě ještě ke dni znaleckého vyšetření dne 16. 2. 2023 a projevující se úzkostí, nespavostí, beznadějí, neschopností psychicky zvládnout výsledky, sociální izolací, pracovní insuficiencí, neschopností soustředit se při mentální činnosti, strachem z dalšího ohrožení či napadení, neodklonitelnou úzkostnou představou pronásledování a znovunapadení, neschopností samostatně se pohybovat mimo bezpečné zázemí, intruzivní ruminací o násilí pachatele, ruminací pocitu viny, intruzivní vizualizací očí pachatele a jeho pohledu, sny s úzkostnou symptomatikou, výraznou unavitelností a narušením intimního soužití s manželem,

tedy

dopustil se jednání, které bezprostředně směřovalo k dokonání trestného činu a jehož se dopustil v úmyslu jiného násilím donutit k pohlavnímu styku, spáchat čin souloží a způsobit takovým činem těžkou újmu na zdraví, avšak k dokonání trestného činu nedošlo,

čímž spáchal

zločin znásilnění podle § 185 odst. 1, 2 písm. a), odst. 3 písm. c) tr. zákoníku, ukončený ve stadiu pokusu podle § 21 odst. 1 tr. zákoníku

a odsuzuje se

podle § 185 odst. 3 tr. zákoníku za použití § 58 odst. 2 písm. b) tr. zákoníku a § 40 odst. 2 tr. zákoníku k **trestu odnětí svobody v trvání čtyř (4) let a šesti (6) měsíců.**

Podle § 56 odst. 2 písm. a) tr. zákoníku se obžalovaný pro výkon uloženého trestu **zařazuje do věznice s ostrahou.**

Podle § 99 odst. 2 písm. a), odst. 4 tr. zákoníku se obžalovanému **ukládá ochranné léčení sexuologické v ústavní formě.**

Podle § 229 odst. 1 tr. řádu se poškozená [REDAKCE], narozená [REDAKCE], zastoupená zmocněnkyní [REDAKCE], odkazuje se svým nárokem na náhradu nemajetkové újmy na řízení ve věcech občanskoprávních.

Odůvodnění:

1. Státní zástupkyně Krajského státního zastupitelství v Hradci Králové byla na obžalovaného [REDAKCE] podána obžaloba pro skutek, který je podrobně popsán ve výroku rozsudku, ve kterém je spatřován zločin znásilnění podle § 185 odst. 1, 2 písm. a), odst. 3 písm. c) tr. zákoníku, ukončený ve stadiu pokusu podle § 21 odst. 1 tr. zákoníku.
2. Obžalovaný u hlavního líčení učinil prohlášení viny ve smyslu § 206c tr. řádu, když prohlásil, že je vinen spácháním skutku a souhlasí i s popisem skutku, jak je v obžalobě a souhlasí i s právní kvalifikací. Soud prohlášení viny obžalovaného rozhodnutím přijal, neboť prohlášení viny je v souladu se zjištěným skutkovým stavem a zcela koresponduje s prohlášením obžalovaného, a v předchozím řízení nedošlo k porušení práv obžalovaného. Zároveň takový postup soud považoval za vhodný s ohledem na okolnosti případu a vyjádření ostatních stran. Z tohoto důvodu nebylo provedeno dokazování v rozsahu, v jakém obžalovaný vinu prohlásil, bylo provedeno pouze ve zbylém rozsahu, a to ohledně trestu, ochranného léčení a náhrady nemajetkové újmy.
3. Objektem posuzovaného zvláště závažného zločinu znásilnění podle § 185 tr. zákoníku je právo člověka na svobodné rozhodování o svém pohlavním životě. Společenská škodlivost trestné činnosti obžalovaného je mimořádně vysoká, neboť se dopustil předmětného zvláště závažného zločinu vůči zcela neznámé ženě, která šla náhodně kolem něj, zalíbila se mu, pocítil neukojenou sexuální touhu, a tuto nic netušící ženu napadl brutálním způsobem, se snahou o uskutečnění pohlavního styku souloží. Pouze aktivní obranou, kdy poškozená zmobilizovala své veškeré síly v akutní obavě o svůj život, nedošlo k dokonání tohoto zločinu. Obžalovaný frustrován obranou poškozené a nemožností zamýšlenou soulož vykonat, poškozenou brutálně fyzicky napadl, kdy ji opakovaně ze vzteku a frustrace kopl do hlavy. Jedná se o mimořádně nebezpečné a závažné jednání, které je obecně chápáno jakožto jeden z nejzávažnějších způsobů provedení zvláště závažného zločinu znásilnění, kdy jde nic netušící žena známým prostředím a je napadena brutálním způsobem cizím vysokým a statným mužem, zasahujícím do její nejintimnější oblasti, navíc drsným způsobem, kdy se dokonce důvodně obává o svůj život.

Shodu s prvopisem potvrzuje [REDAKCE].

4. S ohledem na charakter posuzované trestné činnosti a mentální deficit obžalovaného, byl tento již v přípravném řízení podroben znaleckému zkoumání, když závěrům znalců, v kontextu se způsobem provedení činu a chováním obžalovaného, soud přikládal významnou důležitost.

Ze znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie a sexuologie a výsledku znalce MUDr. Jana Kolomazníka bylo zjištěno, že obžalovaný je schopen jednoduše chápat smysl trestního řízení, které se proti němu vede, je schopen účasti na trestním řízení, je schopen chápat smysl eventuálně uloženého trestu.

Znalec uzavřel, že obžalovaný netrpí, nikdy v minulosti netrpěl, a to ani v době spáchání trestného činu, žádnou duševní chorobou v pravém slova smyslu - tedy psychózou. Není závislý na žádné návykové látce, nejsou u něj prokazatelné psychické či somatické změny, které by byly způsobeny požíváním alkoholu, drog nebo léků. Konstatována byla především porucha intelektu, která je rázu trvalého – jedná se o lehkou mentální retardaci s poruchami chování. Dále byl zjištěn výrazný disharmonický vývoj osobnosti s dissociálními projevy a se sklony k agresivnímu jednání, přičemž porucha osobnosti je také rázu víceméně trvalého. V neposlední řadě byla zjištěna psychosexuální nezralost a sexuální agresivita – viz závěry falometrického vyšetření níže. Již v minulosti byl obžalovaný řešen pro masturbování na veřejnosti. Byl také opakovaně hospitalizován v dětské psychiatrické léčebně pro agresivitu. Vlivem kombinace mentální retardace, psychosexuální nezralosti a požití menšího množství alkoholu byly v inkriminované době jeho ovládací schopnosti sníženy měrou podstatnou a rozpoznávací schopnosti byly sníženy lehce – nepodstatně. Byl tedy podstatně snižene schopen své jednání ovládat a byl lehce snižene schopen rozpoznat protiprávnost svého činu.

S ohledem na změnu výpovědi obžalovaného ohledně kouření marihuany před spácháním skutku znalec doplnil, že v průběhu znaleckého vyšetření - přes cílené dotazy soudního znalce - opakovaně tuto skutečnost obžalovaný popíral, avšak pokud by opravdu před spácháním skutku polovinu jointa marihuany obžalovaný vykouřil, neměla by tato skutečnost vliv na závěry znaleckého posudku ohledně jeho ovládacích a rozpoznávacích schopností.

Falometrické vyšetření bylo u obžalovaného provedeno dne 4. 8. 2022 a obžalovaný během vyšetření spolupracoval, nesnažil se ovlivňovat falometrický záznam, kdy výsledkem podrobného falometrického vyšetření byla dobře hodnotitelná PPG křivka. Na základě vyšetření znalec uzavřel, že obžalovaný je heterosexuálně orientován, jeho sexualita je nezralá s primitivními a agresivními projevy. Konstatována u něj byla výrazná psychosexuální nevyzrálost a sexuální agresivita.

Pobyt obžalovaného na svobodě je nebezpečný především možným opakováním sexuálního násilí podobného charakteru. Vlivem mentální retardace je omezen ve výběru a možnosti získání sexuální partnerky. Žádnou sexuální partnerku v současné době nemá, jeho sexuální život se odehrává pouze na úrovni autoerotiky. Znalec zdůraznil, že bez odborné léčby hrozí nebezpečí, že by se mohl v budoucnosti opět dopustit sexuálně motivované trestné činnosti, proto navrhl nařízení ochranné sexuologické léčby formou ústavní. Během ústavní sexuologické ochranné léčby bude třeba, aby si obžalovaný vytvořil kritický náhled na své předchozí jednání, aby se zvýšila jeho informovanost o normální a deviantní sexualitě, bude třeba, aby mu byly doporučeny způsoby přijatelného sexuálního uspokojování tak, aby se nedostával do konfliktů se zákonem, a bude také jistě nutné hormonální tlumení jeho sexuality. Znalec také doplnil, že po úspěšném zvládnutí ústavní ochranné léčby musí následovat ochranná léčba v ambulantní formě, neboť u obžalovaného je nutností se podrobovat pravidelně sexuologickým kontrolám.

5. Ze znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie, psychologie a výsledku znalkyně PhDr. Terezy Benešové Sejkorové bylo zjištěno, že aktuální neverbální intelektové schopnosti obžalovaného se nacházejí v pásmu [REDACTED] (IQ = [REDACTED]). Struktura jeho osobnosti je simplexní, nezralá, poruchová, patologicky strukturovaná, se znaky disociálními. Jsou zvýrazněné primární patologické agresivní rysy, iritabilita, nezdrženlivost a impulsivita. Je též zvýrazněná tendence předvádět se, teatrálnost a hysterické projevy. Frustrační tolerance

obžalovaného je nízká, chybí aktivní participace na rozvoj pozitivních mezilidských vztahů. Jeho emotivita je oploštěná, stejně tak volní vlastnosti. Absentuje autentický prožitek viny. Obžalovaný má sníženou schopnost sociálního učení. Jeho hodnotová orientace je ryze egocentrická, výlučně zaměřená na uspokojení vlastních přání a potřeb, vlastního prospěchu, vlastního uspokojení, bez ohledu na sociální okolí a nastavená pravidla. Motivací posuzovaného jednání u obžalovaného bylo primární uspokojení sexuálního pudu, umocněné jeho patologicky agresivním chováním, impulsivitou a nezdrženlivostí. Schopnost obžalovaného navazovat sociální vztahy je defektní, je modifikovaná poruchovou osobností a zejména egocentrickou orientací a oploštělou emotivitou. Obžalovaný nemá k poškozené žádný osobní vztah, v době skutku ji vnímal pouze jako redukovaný sexuální objekt, kdy jej zaujala svým vzhledem a postavou, což v kombinaci s aktuální pocíťovanou sexuální potřebou vedlo k prošetřovanému jednání. Následné agresivní chování vůči poškozené bylo pouze reakcí na aktivní obranu poškozené a zároveň bylo vedeno vztekem z nedostatku uspokojení a z nenaplněných představ. Prognóza dalšího vývoje osobnosti obžalovaného ve vztahu k protispolečenskému jednání se jeví i této znalkyni jako nepříznivá, a to zejména s ohledem na přítomnou trvalou poruchu osobnosti s disociálními rysy, provázenou poruchami chování a lehkou mentální retardací. U obžalovaného diagnostikované poruchy jsou trvalého charakteru, léčbou jsou ovlivnitelné pouze některé jejich projevy, zejména pak právě poruchy chování. Možnost resocializace se proto jeví jako výrazně zhoršená. I tato znalkyně uzavřela, že pobyt obžalovaného na svobodě je nebezpečný, zejména s ohledem na jeho patologicky agresivní chování, nízkou schopnost sociálního učení, nezdrženlivost a impulzivitu, když se připojila k návrhu znalce – psychiatra na uložení ochranného léčení sexuologického, ústavní formou.

6. Při úvaze o druhu a výměře trestu soud vycházel z ustanovení § 39 odst. 1, 2, 3 tr. zákoníku a přihlédl k povaze a závažnosti spáchaného zvláště závažného zločinu, k osobním, rodinným, majetkovým a jiným poměrům obžalovaného, který je osobou, která je omezena na svéprávnosti, kdy z rozsudku Okresního soudu v Pardubicích se podává, že není způsobilý činit žádná právní jednání, s výjimkou běžných záležitostí každodenního života a nakládání s finančními prostředky a majetkem nepřesahujícím 200 Kč v každém jednotlivém případě a výkonu aktivního volebního práva, tento soud jmenoval babičku obžalovaného jeho opatrovníkem; soud dále přihlédl k jeho dosavadnímu způsobu života, když přestože jeho rejstřík trestů a evidence přestupků neobsahuje žádný záznam, jsou evidentní jeho sklony k agresivnímu jednání, ke kterému se uchyluje, a to například vůči nejbližší osobě, ke které má citový vztah, a to k opatrovníci, když opakovaně pro svoji agresivitu pobýval v dětských psychiatrických léčebnách. Zásadním způsobem však soud musel hodnotit i skutečnost, že možnost resocializace obžalovaného se jeví jako výrazně zhoršená, jak vyplývá ze zjištění a závěrů znalců, kteří podrobně zkoumali duševní stav obžalovaného, když závěry jsou podrobně rozebrány výše, kdy zejména jeho hodnotová orientace je ryze egocentrická, výlučně zaměřená na uspokojení vlastních přání a potřeb, vlastního prospěchu, vlastního uspokojení, bez ohledu na sociální okolí a nastavená pravidla. U obžalovaného však bylo také zásadně přihlédnuto k jeho postoji k zvláště závažnému zločinu v trestním řízení, když skutek od počátku doznával, podrobně jej popsal, včetně motivace a u hlavního líčení prohlásil svoji vinu, když se skutku dopustil ve věku blízkém věku mladistvých.

Povaha a závažnost zvláště závažného zločinu je určována zejména významem chráněného zájmu, který byl činem dotčen, způsobem provedení činu a jeho následky, okolnostmi, za kterých byl čin spáchán, osobou pachatele, mírou jeho zavinění a jeho pohnutkou, záměrem nebo cílem, když vše je podrobně rozebráno výše, včetně způsobení těžké újmy na zdraví u poškozené, u které se v důsledku jednání obžalovaného rozvinula posttraumatická stresová porucha, která se projevuje zásadními a hlubokými následky na životě poškozené, které jsou stručně popsány ve výroku rozsudku a zasahují do všech oblastí života poškozené.

Při stanovení druhu a výměry trestu soud tedy hodnotil jak polehčující, tak přitěžující okolnosti, přihlédl také k účinkům a důsledkům, které lze očekávat pro budoucí život pachatele, kdy

možnost resocializace se u něj jeví jako výrazně zhoršená, a po zhodnocení všech relevantních skutečností, s přihlédnutím i k § 37 tr. zákoníku soud uzavřel, že na obžalovaného lze působit pouze uložením trestu odnětí svobody v jeho nepodmíněné formě, když tento je ukládán podle § 185 odst. 3 tr. zákoníku. Trest je však ukládán za použití § 58 odst. 2 písm. b) tr. zákoníku, neboť obžalovaný prohlásil svoji vinu a zároveň za použití § 40 odst. 2 tr. zákoníku, neboť spáchal skutek ve stavu zmenšené přičetnosti - tedy soud mimořádně snížil trest odnětí svobody pod dolní hranici zákonné trestní sazby, když má za to, že vzhledem k poměrům pachatele a zejména za současného uložení ochranného léčení, lze dosáhnout možnosti jeho nápravy i trestem kratšího trvání. Vzhledem ke společenské nebezpečnosti, která je rozebrána v odstavci 3 odůvodnění rozsudku, se jako odpovídající jeví trest odnětí svobody v trvání čtyř let a šesti měsíců, tedy jen mírně pod spodní hranici zákonné trestní sazby. Za splnění podmínek § 56 odst. 2 písm. a) tr. zákoníku byl obžalovaný pro výkon uloženého trestu zařazen do věznice s ostrahou. Rozhodně nelze přisvědčit návrhu obhajoby na uložení trestu odnětí svobody s podmíněným odkladem výkonu, neboť tento trest by byl zcela neadekvátní, nevýchovný, zcela vybočující, neodpovídající zákonným kritériím, když rozhodně nelze přeceňovat mentální deficit obžalovaného před jeho osobnostními složkami - simplexnost, nezralost, poruchovost, patologickou strukturovanost, se znaky disociálními se zvýrazněním primárních patologických agresivních rysů, iritability, nezdrženlivosti a impulsivity, kdy uložení nepodmíněného trestu, i za současného uložení ochranného léčení, je dle názoru soudu jedinou zákonnou možností.

7. Podle § 99 odst. 2 písm. a), odst. 4 tr. zákoníku bylo obžalovanému uloženo ochranné léčení sexuologické v ústavní formě, neboť obžalovaný zvláště závažný zločin spáchal ve stavu vyvolaném duševní poruchou a jeho pobyt na svobodě je nebezpečný. (Ve smyslu § 123 tr. zákoníku se duševní poruchou rozumí mimo duševní poruchy vyplývající z duševní nemoci i hluboká porucha vědomí, mentální retardace, těžká asociální porucha osobnosti nebo jiná těžká duševní nebo sexuální odchylka, když duševní stav obžalovaného je podrobně rozebrán v odstavcích 4, 5 odůvodnění rozsudku – lehká mentální retardace, porucha osobnosti a zejména psychosociální nezralost a sexuální agresivita). Znalec psychiatr též odůvodnil, z jakého důvodu by ochranné léčení v ambulantní formě u obžalovaného nedosáhlo svého účelu, což zcela koresponduje s ostatními zjištěními soudu ohledně přístupu obžalovaného k užívání předepsané medicíny (užívá dle vlastního uvážení), požívání alkoholu a i kouření marihuany.
8. Podle § 229 odst. 1 tr. řádu byla poškozená [REDAKCE], zastoupená zmocněnkyní [REDAKCE], odkázána se svým nárokem na náhradu nemajetkové újmy na řízení ve věcech občanskoprávních. Poškozená prostřednictvím zmocněnkyně až u hlavního líčení uplatnila „náhradu nemajetkové újmy na zdraví ve výši 200 000 Kč“ a zároveň dodala, že na tuto újmu nemají zpracovaný znalecký posudek, proto je tato částka činěna odhadem. Ani přes poučení předsedkyně senátu o nutnosti alespoň elementární specifikace nemajetkové újmy a přes provedené dokazování v adhezním řízení, zmocněnkyně nespecifikovala, z jakého titulu nemajetkovou újmu požaduje, kdy do svého nároku zahrnovala jak újmu na zdraví, tak zejména ztížení společenského uplatnění – tedy negativní vliv na rodinný i pracovní život a prakticky vůbec neodůvodnila možný požadavek na náhradu duševních útrap poškozené.

V daném případě lze uzavřít, že nepochybně došlo k zásahu do osobnostní sféry poškozené, a to za účinnosti nového občanského zákoníku č. 89/2012 Sb. Oblast nemajetkové újmy je zahrnuta v ustanovení § 81 a 82 občanského zákoníku, kdy tato ustanovení realizují právo na ochranu osobnosti člověka včetně všech jeho přirozených práv, kdy podle § 81 odst. 2 občanského zákoníku ochrany požívají zejména život a důstojnost člověka, jeho zdraví a právo žít v příznivém životním prostředí, jeho vážnost, čest, soukromí a jeho projevy osobní povahy. V § 82 odst. 1 občanského zákoníku je pak zakotveno právo člověka, jehož osobnost byla dotčena domáhat se toho, aby bylo od neoprávněného zásahu upuštěno nebo aby byl odstraněn jeho následek.

S ohledem na ustanovení § 43 odst. 3 tr. řádu, kdy v adhézním řízení je možné navrhnout uložení povinnosti obžalovanému nahradit nemajetkovou újmu jen v penězích, nepřichází nepeněžní reparace nemajetkové újmy v trestním řízení v úvahu. Pro rozhodování soudu o nároku na náhradu nemajetkové újmy je rozhodujícím v tomto případě nejen učinění předmětného návrhu včas, ale i řádně, tedy alespoň rámcově specifikace požadované nemajetkové újmy. Vznikne-li škůdci povinnost odčinit člověku újmu na jeho přirozeném právu chráněném ustanoveními první části tohoto zákona, nahradí škodu i nemajetkovou újmu, kterou tím způsobil; jako nemajetkovou újmu odčiní i způsobené duševní útrapy, jak stanovuje ustanovení § 2956 občanského zákoníku. Ve smyslu § 2958 občanského zákoníku při ublížení na zdraví odčiní škůdce újmu poškozeného peněžitou náhradou, vyvažující plně vytrpěné bolesti a další nemajetkové újmy; vznikla-li poškozením zdraví překážka lepší budoucnosti poškozeného, nahradí mu škůdce i ztížení společenského uplatnění. S ohledem na skutečnost, že v adhézním řízení je rozhodováno na základě návrhu, poškozená neunesla nejen břemeno důkazní ale zejména břemeno tvrzení, soudu nezbylo, než poškozenou odkázat s jejím nárokem na náhradu nemajetkové újmy na řízení ve věcech občanskoprávních.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku je řádným opravným prostředkem odvolání, které je možno podat do osmi dnů od doručení opisu rozsudku, a to u Krajského soudu Hradec Králové - pobočka Pardubice. O případném odvolání bude rozhodovat Vrchní soud Praha. Práva odvolání se nemůže domáhat ta osoba, která se tohoto práva výslovně vzdala. Včas podané odvolání má odkladný účinek.

Soudem přijaté prohlášení viny nelze odvolat. Skutečnosti uvedené v prohlášení viny nelze napadat opravným prostředkem.

Odvolání může podat

- a) státní zástupce pro nesprávnost kteréhokoli výroku,
- b) obžalovaný pro nesprávnost výroku, který se ho přímo dotýká,
- c) zúčastněná osoba pro nesprávnost výroku o zabránění věci a
- d) poškozený, který uplatnil nárok na náhradu škody nebo nemajetkové újmy nebo na vydání bezdůvodného obohacení, pro nesprávnost výroku o náhradě škody nebo nemajetkové újmy v penězích nebo o vydání bezdůvodného obohacení.

Osoba oprávněná podat odvolání pro nesprávnost některého jeho výroku může jej napadat také proto, že takový výrok učiněn nebyl, jakož i pro porušení ustanovení o řízení předcházejícím rozsudku, jestliže toto porušení mohlo způsobit, že výrok je nesprávný nebo že chybí.

Odvolání musí být odůvodněno tak, aby bylo patrné, v kterých výrocích je rozsudek napadán a jaké vady jsou vytýkány rozsudku nebo řízení, které rozsudku předcházelo.

Státní zástupce je povinen v odvolání uvést, zda je podává, byť i zčásti, ve prospěch nebo v prospěch obžalovaného.

Poškozený může požádat o vyznění o konání veřejného zasedání o podmíněném propuštění z trestu odnětí svobody. Žádost poškozený podává soudu, který rozhodoval v prvním stupni.

Pardubice 7. června 2023

Mgr. Anna Sobotková v. r.
předsedkyně senátu